

14 og 18 Aar ikke skulde kunne taale maaste kun af og til at arbejde om Natten. Det er jo ikke alene et Spørgsmaal, hvorvidt de ikke i mange Forhold have godt deraf, men det bliver ogsaa et meget stort økonomisk Spørgsmaal overfor Forældrene. Jeg gad vist, hvor store Byrder en saadan Regel aarlig vilde kunne paaføre vort Fattigvæsen. Det vilde sikkert blive ganske betydelige. Bøls, naar det først gik op for Folk, at det slet ikke gik an, at deres Børn arbejdede, og at unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar ikke kunde arbejde under visse Forhold. Der vilde da let blive truffet adskillige Beslutninger paa Undersøttelser, hvor der slet ingen Trang var dertil. Endelig er det en given Ting, at man, naar man vil forbyde unge Mennesker at arbejde om Natten samtidig dermed lukker adskillige Fabrikker, som slet ikke kunne bestaa, naar de ikke kunne faae Arbejde af dem, der betales billigst. Vi maa altsaa ubetinget holde paa, at Forholdet med Hensyn til unge Menneskers Arbejde i Fabrikker om Natten bliver ordnet saaledes som vedtaget i Landstinget, men at Endringsforslaget under Nr. 6 ikke vedtages.

Scavenius: Ja, det Sidste skal jeg lade ligg. Jeg skal kun tillade mig den Bemærkning, at naar der tales om Brug og Misbrug, saa kunde denne Tale vistnok bedre fremsendes til Forsvar for mit Standpunkt end for Ministerens og det ærede Udvalgs. Jeg skal ogsaa gjøre den lille Anmærkning til, hvad den ærede Ordfører sagde, at han vistnok ikke kan sammenligne det, der her gjøres, med de gamle Bestemmelser om Hoveri og Pliktarbejde; thi det er en ganske anden Sag, det var tvungent Arbejde. Men jeg skal saa gaa over til, hvad jeg egentlig har at sige, at naar det nu ikke kan være anderledes, end at man drev en Tidens Strømninger og andre Landes Erfaringer, som ikke ere støttede af vore egne, er nødt til at gaa ind paa en Lov som denne, saa forekommer det mig i det Mindste billigt saavel fra Familiernes Standpunkt, hvis Herredomme over deres egne Medlemmer herved paa en usforvarlig Maade indskrænkes, som lige overfor de Industridrivende, hvis frie Hørelse ligeledes indskrænkes, at det saa vidt ske kan, fastsættes i Loven, hvori Indskrænkningerne bestaa, og at det ikke overlades til administrativ Vilkaarlighed, hvorledes Børns Arbejde i Fabrikker skal være. Dette sker ved denne Lov, her foreslaas, saa vidt jeg kan se, fuldstændig administrativ Vilkaarlighed. Det er Ministeren, der kommer til at staa som Overformynder for alle Børn og unge Mennesker her i Landet indtil 18 Aar, som anvendes i Fabrikker. For at undgaa dette, for at faae det, man nu en Gang er nødt til at gaa ind paa, saa lovbestemt som muligt, er det, jeg har tilladt mig at stille, Endringsforslagene under Nr. 1—8. Mit første Endringsforslag gaar ud paa, at det ikke skal være Indenrigsministeriet

der bestemmer, hvilke Arbejdssteder der falder ind under denne Lov, men at dette, saa vidt det i det Hele er gjørligt, fastsættes i selve Loven. Enhver vil let se, at det er meget vanskeligt at faae et bestemt Begreb om, hvor der findes en fabrikmæssig dreven Virksomhed paa et Værksted eller et Arbejdssted. Jeg vil som Exempel tage et Teglværk. Der gives Teglværker, som ere fuldstændige Fabrikker, og med Hensyn til hvilke der ikke kan reises mindste Tvivl om, at de falde ind under denne Lov, der findes andre Teglværker, som kun ere foreløbig indrette for en eller flere bestemte Bygningers Opførelse, og de kunne, saa vidt jeg ser, neppe falde ind under Loven; men endvidere gives der en Mængde Teglværker rundt omkring i Landet, som nærmest ere byggede til Ciernen egen Brug, men af hvis Produktion der dog ogsaa sælges en Del, forsaavidt som Ciernen ikke selv har Brug for hele sin Produktion, og Spørgsmaalet bliver da, om saadanne Teglværker ere Fabrikker eller ikke. Dette Spørgsmaal bliver nu altsaa at afgjøre af Indenrigsministeren, men den ene Indenrigsminister kan efter min Mening meget godt sige Ja og en anden Indenrigsminister Nei, hvorimod man, naar der fastsættes en Bestemmelse, som gaar ud paa, at Spørgsmaalet paa saadanne Steder, hvor der ikke er Tale om ligefremme Fabrikker, skal afgjøres efter det Antal Personer, som ere i Arbejde, har noget Bestemt at rette sig efter, saa at Vedkommende saa temmelig kunne vide, om de komme ind under denne Lov eller ikke. — Til §. 3 har jeg stillet et Forslag, som tillader Natuarbejde under visse nærmere indskrænkende Bestemmelser for saadanne Personer, som Loven kalder unge Mennesker mellem 14 og 18 Aar. Der gives Industrigrene her i Landet, som — tror jeg — ikke kunne bestaa, uden at der gives dem en Mulighed for at anvende unge Mennesker til Natuarbejde. Jeg antager, at det just er med Hensyn hertil, at Ministeren har forbeholdt sig efter Ansigning at meddele Arbejdsgiverne Ret til at anvende unge Mennesker til Natuarbejde. Dette er nu en Art Bevillingsmyndighed, som jeg betragter som uheldig, som jeg har den dybeste Afsty for. De Indskrænkninger, som man er nødt til at finde sig i, skulle være lovbestemte, men at tvinge en Del Mennesker her i Landet til at ansøge en Minister om at faae Lov til at bruge unge Mennesker til Natuarbejde i deres Fabrikker, naar man i det Hele taget mener, at kunne gaa ind paa at tilstaa Natuarbejde, det finder jeg uheldigt. Er det absolut skadeligt, er det Noget, som man mener, at man bør forbyde i sin Almindelighed, vel, saa følge man Udvalgets Flertal; det kan jeg forstaa, og hvis mit Forslag under Nr. 3 bliver forkastet, saa skal jeg stemme for Udvalgets Flertalsforslag. Jeg tror ganske vist, at Følgerne vilde blive uheldige, ikke just fordi nogle enkelte Industridrivende vilde gaa faldt eller et Par Fabrikker blive nedlagte, men fordi den Mængde af